

BEROEPSBELANGEN

HERZIENING VAN DE UITVOERING VAN DE WET VAN 29 JUNI 1926 (TECHNIKERSWET) UIT DE „HANDELINGEN” DER TWEEDE KAMER

De heer van Sasse van Yssel, voorzitter van de Commissie van Rapporteurs, brengt het volgend verslag uit:

In handen der commissie is gesteld een verzoekschrift van G. B. Neering, Amsterdam, en W. M. N. v. Hamond, Rotterdam, respectievelijk voorzitter en secretaris der Nederlandsche Tandtechnische Vereeniging, laatstelijk goedgekeurd bij Koninklijk besluit dd. 12 Juli 1921 (*Staatscourant* no. 45).

Adressanten verzoeken de Kamer te willen bevorderen, dat in de wet komt vast te staan, dat alleen eischen, ontleend aan de zorg voor de volksgezondheid, motief kunnen zijn tot niet opnieuw verleen van het visum en dat, wanneer een visum wordt ingetrokken, hetwelk ten onrechte is verleend door de ruime toepassing van den Minister, doch te goeder trouw door den betrokkene is aangevraagd, een schadevergoeding zal worden gegeven.

De Commissie van Rapporteurs heeft de eer, voor te stellen, dit adres neder te leggen ter griffie, ter inzage van de leden.

De Kamer vereenigt zich met de voorgestelde conclusie.

De Voorzitter: Het komt mij voor, dat de beschouwingen, die in het algemeen over dit ontwerp van wet en die, welke bij het Eenig artikel kunnen worden gehouden, zoodanig parallel loopen, dat het in het belang der discussie zal zijn, over dit ontwerp van wet geen afzonderlijke algemeene beschouwingen te houden, doch de geheele bespreking van het ontwerp van wet te houden bij het Eenig artikel.

Ik stel dus aan de Kamer voor, over dit ontwerp van wet geen algemeene beschouwingen te houden.

Daartoe wordt besloten.

Beraadslaging over het Eenig artikel, luidende:

„Zij, wier bewijzen van vestiging zijn gevisceerd ingevolge de wet van 29 Juni 1925, *Staatsblad* no. 282, zenden binnea dertig dagen na den dag, met ingang waarvan deze wet in werking treedt, aan Onzen Minister, belast met de uitvoering van deze wet, het ingevolge voornoemde wet gevisceerde bewijs van hun vestiging, het bewijs van hun vestiging hier te lande vóór 10 Juni 1913 de volledige tandprothese als beroep toepasten, alsmede de bewijzen hunner opleiding.

Indien Onze voornoemde Minister van oordeel is, dat de viseering van een bewijs van vestiging ten onrechte heeft plaats gehad, doet hij die viseering doorhalen.

Indien Onze voornoemde Minister van oordeel is, dat de viseering van een bewijs te recht heeft plaats gehad, plaatst de met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten belaste inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid onder de viseering andermaal zijn handteekening onder bijvoeging van de dagteekening daarvan. Zij, wier bewijzen van vestiging aldus andermaal gevisceerd zijn, zijn bevoegd den titel van „Tandheekundige (wet van 29 Juni 1925)” te voeren. Hij die, niet bevoegd tot het voeren van dezen titel, dien titel voert of, bevoegd tot het voeren van dezen titel, een afwijkenden titel voert, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Onze voornoemde Minister beslist niet dan nadat hij het advies heeft ingewonnen van een commissie.

Zij, die op een door Onzen voornoemden Minister te bepalen tijdstip niet voorzien zijn van een overeenkomstig het vorige lid ten tweeden male gevisceerd bewijs van vestiging, zijn van dien dag af niet bevoegd tot toepassing van de volledige tandprothese.”

waarop zijn voorgesteld de volgende amendementen:
 een, van den heer Marchant (Stuk no. 4, II), strekkende om het Eenig artikel te lezen als volgt:

„Na 31 December 1926 zijn de viseeringen, verleend krachtens de wet van 29 Juni 1925 (*Staatsblad* no. 282) ongeldig.”;

een, van de Commissie van Rapporteurs (Stuk no. 6), strekkende om in de 3de alinea, voorlaatsten regel, den term „Tandheelkundige (wet van 29 Juni 1925)” te vervangen door het woord „Tandmeester”.

De heer *M a r c h a n t* verkrijgt het woord tot toelichting van zijn amendement en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Er zal wel nimmer aan de Kamer een ontwerp van wet zijn voorgelegd, zonderling van inhoud en strekking dan dat, hetwelk thans onze aandacht vraagt. De lezing van de stukken heeft mij den indruk gegeven, dat de Minister met de zaak min of meer verlegen zit. Ik zou daarom een poging willen wagen om den Minister de hand te reiken, ten einde Zijner Excellentie een beteren uitweg uit de verlegenheid te openen.

Wat was er hier gebeurd? De wet stelt tweeërlei voorwaarde voor het visum, dat volgens het tweede of, zoo men wil, volgens het derde lid van het Eenig artikel verkregen moet worden van den inspecteur om te worden toegelaten tot de uitoefening van wat hier genoemd wordt de volledige tandprothese. De eerste eisch is deze, dat de gegadigde vóór 10 Juni 1913 de volledig tandprothese als beroep moet hebben uitgeoefend. Op dezen feitelijken eisch had de Regeering eenvoudig met ja of neen moeten antwoorden. Daaromtrent kon geen twijfel rijzen.

De tweede eisch is deze, dat de gegadigde moet hebben genoten een opleiding, die naar het oordeel van den Minister waarborg geeft voor voldoende bekwaamheid. Hier wordt dus, in afwijking van de eerstgestelde voorwaarde, de toelating afhankelijk gemaakt van iets, dat is overgelaten aan het oordeel van den Minister. Dit geeft dus meer ruimte. Wat gaf nu de moeilijkheid?

Ten aanzien van de tweede gestelde voorwaarde is er een moeilijkheid gelezen, die, als ik het goed begrijp, hierop neerkomt. Nu wij de dossiers hebben kunnen doorzien, die ons welwillend door den Minister ter beschikking zijn gesteld — waarvoor ik Zijn Excellentie bij deze gelegenheid dank zeg —, blijkt ons, dat het verschil tusschen den inspecteur en den Minister ten aanzien van de tweede gestelde voorwaarde hierover heeft geloopt: de inspecteur heeft gezegd: de wet eischt, dat de gegadigde heeft gehad een opleiding, die zijn bekwaamheid waarborgt; ik moet dus feiten hebben waaruit blijkt, dat

hij is opgeleid op een bepaalde wijze. Die feiten had menig gegadigde niet tot zijn beschikking; hij kon de waarde van zijn opleiding niet bewijzen, toen is hij gaan overleggen briefjes van meer of minder aanzienlijke personen in Nederland, die in 1926 verklaarden, dat in het jaar 1913 de schrijvers van die briefjes en hun bloed- en aanverwanten en vrienden en kennissen met succes door den gegadigde waren geholpen aan een tandvulling, een „gouden brug” en meer van die fraaiigheden. De inspecteur heeft gezegd: het is best mogelijk dat die menschen een goede memorie hebben en dat zij weten, dat zij, of hun gezin en aanverwanten, in 1913 goed zijn geholpen; maar dat zegt mij niets te aanzien van de opleiding, en dat eischt de wet.

De Regeering daarentegen heeft gezegd: voor mij zijn die briefjes het afdoend bewijs, dat de man een opleiding heeft gehad, die zijn bekwaamheid waarborgt. Nadat de inspecteur op die beslissingen van den Minister was gestuit, heeft hij ten slotte zich daarbij neergelegd en is geen schrijven in zijn advies: indien, gelijk Uw Excellentie heeft beslist, de overgelegde briefjes een opleiding bewijzen, dan zal ook aan deze gegadigden het brevet moeten worden verleend.

Dit was de moeilijkheid van de tweede gestelde voorwaarde, maar die van de eerste gestelde voorwaarde was, dat in een aantal gevallen de viseering verleend is op last van den Minister in hooger beroep, nadat de inspecteur het visum had geweigerd in gevallen, waarin niet alleen niet is bewezen, dat die gegadigde op 10 Juni 1913 de tandprothese als beroep had uitgeoefend, maar waarin is bewezen, dat hij dat niet heeft gedaan en niet kan hebben gedaan, omdat hij toen een kind was. De inspecteur, die de vernietigde beslissing had genomen, heeft geschreven: de verklaringen, die de gegadigden overleggen, zijn natuurlijk onjuist; men laat zijn mond nu eenmaal niet verzorgen door kinderen.

Dat is er gebeurd. Is dat zoo erg? Het is erg en niet erg tegelijk. Het is niet erg uit een menschelijk oogpunt gezien, omdat deze beslissingen zijn genomen, niet om maar eens tegen de wet te handelen, maar onder de werking van een goed hart, wat ook den bewindsman siert. De Minister, wien deze verzoeken hebben bereikt, heeft menschen bij zich gekregen, die hebben geklaagd: als ik mijn visum niet krijg, ben ik mijn broodwinning kwijt, help mij toch. En vandaar, dat de Minister zijn goede hart heeft laten spreken en heeft gezegd: als gij het visum niet krijgt, is uw gezin ongelukkig, dus vooruit maar! Zoo is de Minister de hand gaan lichten met de voorwaarden, welke de wet heeft gesteld.

Wel erg is het daarentegen, wanneer men de zaak uit een staatsrechtelijk oogpunt beschouwt. De Minister zit er nu eenmaal om de wet uit te voeren en hij mag daartegen niet ingaan. De eisch in de wet van 1925, dat de gegadigde als beroep de tandprothese moet hebben uitgeoefend vóór 10 Juni 1913, is niet zoo maar bij toeval of min of meer onnadenkend in de wet neergeschreven, neen, er waren er, die aan deze tandtechnici buiten de tandartsen geen enkele bevoegdheid wilden toekennen; zij zeiden: al die menschen moeten verdwijnen; zij handelen tegen de wet, dus weg er mee! En als middenweg, als een soort van compromis is toen in de wet neergeschreven, dat die tandtechnici, die in de practijk hadden bewezen, dat zij even goed werk leverden als de tandartsen, dat de menschen zich aan hen even goed konden toevertrouwen als aan de tandartsen — men heeft gedacht aan enkelen, aan enkele tientallen, of nog minder — in de gelegenheid moesten worden gesteld om door een brevet te worden gedekt. Dat is de gedachtengang geweest van den wetgever.

De Minister Aalberse heeft zelfs het denkbeeld afgewezen om het bewijs, dat gevorderd wordt voor het uitoefenen van een beroep in vroegere jaren, te beperken tot het jaar 1920. Neen, zeide de Minister, zoover wil ik niet gaan, zij moeten reeds in 1913 de tandprothese als beroep hebben uitgeoefend. Waar dat vaststaat en aan geen twijfel onderhevig is, siert het den Minister wel, dat hij blijk gaf een goed hart te bezitten, maar dan had moeten praevaleren de overweging: ik zit hier als uitvoerder van de wet, ik moet, zij het dan ook met een bloedend hart, de wet uitvoeren. De Minister heeft over het hoofd gezien, dat aan het slot door H. M. de Koningin is gelast en bevolen, dat alle Ministerieele Departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurigste uitvoering de hand zullen houden. Doet de Minister dat niet, handelt hij opzettelijk en welbewust tegen de wet, dan — ik durf het haast niet zeggen —: komt hij in aanraking met het Strafwetboek! Dan zou de wet op de Ministerieele verantwoordelijkheid in toepassing kunnen treden en de daarin voorgeschreven procedure kunnen worden gevolgd. Dat is het zeer bedenkelijke punt in deze zaak.

Op grond hiervan heeft de Regeering dit wetsontwerp ingediend. Het was van belang van den Minister te vernemen, hoe het zoover gekomen is. De Minister heeft in de Memorie van Toelichting tot het wetsontwerp, dat thans onze aandacht heeft geschreven:

„Bij de behandeling van de interpellatie van mevrouw de

Vries—Bruins naar aanleiding van de uitvoering van de wet van 29 Juni 1925, *Staatsblad* no. 282, is gebleken, dat naar het vrijwel algemeen gevoelen van de leden der Tweede Kamer voormelde wet veel ruimer is uitgevoerd dan bij het tot stand komen der wet bedoeld werd, en werden feiten medegedeeld, die er op wezen, dat in verschillende gevallen het visum is verleend, waarin niet werd voldaan aan het vereischte, hetzij van de volledige uitoefening van de tandprothese als beroep vóór 10 Juni 1913, hetzij van de bekwaamheid daartoe. De ondergeteekende heeft mede den indruk verkregen, dat de wet veel ruimer is toegepast dan de wetgever bedoeld heeft en dat er een bijzondere maatregel noodig is om de gevolgen van de wet te brengen binnen de grenzen, die men zich gedacht heeft toen zij tot stand kwam."

Wanneer wij dat nu lezen, krijgt men den indruk, dat de Minister, toen Zijn Excellentie hier de Kamer binnenkwam en de interpellatie van ons geacht medelid, mevrouw de Vries—Bruins aanhoorde, heeft gedacht: nu gaat mij een licht op; daar worden mij feiten medegedeeld, die mij niet bekend waren; nu gij het zegt, bemerk ik ook, dat het niet in orde is.

Maar in de Memorie van Antwoord lezen wij geheel iets anders. In die Memorie — en het kon ook moeilijk anders — deelt de Minister ons niet mede, dat die beslissingen als het ware bij ongeluk zijn genomen. De Minister heeft overwogen wat hij moest doen en waarom hij heeft gezegd ja in plaats van neen. Want wij lezen in de Memorie van Antwoord, dat wanneer de Minister gebroken had met de gewoonte van zijn ambtsvoorganger, hij ongelijk recht zou hebben geschapen. Dit zou „onverdedigbaar” zijn geweest. Hij heeft de continuïteit gehuldigd en daarom ook visa verleend, die niet in orde waren, in strijd met de wet.

Maar dit klopt toch niet met de Memorie van Toelichting, waarin het wordt voorgesteld, alsof hij als het ware is overvallen en verrast door hetgeen hier in de vergadering van de Tweede Kamer is medegedeeld. Dat kan ook niet anders, waar de door den Minister genomen beslissingen genomen zijn in hooger beroep. Volgens de wet beslist in eerste instantie niet de Minister, maar de inspecteur en is van deze beslissing hooger beroep op den Minister. Wanneer dus de Minister moet beslissen, heeft hij de stukken van den inspecteur voor zich en ziet dus ook, op welke gronden die inspecteur geweigerd

heeft. De Minister moet dus hebben overwogen, of die gronden steekhoudend waren. Er blijkt ook uit de dossiers, dat de Minister dien gedachtengang heeft gevolgd, want er zijn zijn nieuwe inlichtingen gevraagd, om op grond van de nieuw verkregen inlichtingen een andere beslissing te nemen, met vernietiging van de beslissing van den inspecteur. Ik houd mij dus aan de voorstelling, die de Minister gegeven heeft in zijn Memorie van Antwoord, omdat alleen deze aannemelijk is. De Minister of de Ministers hebben zich dus bij hun beslissing geschaard aan de zijde van degenen, omtrent wie in de Memorie van Antwoord wordt gezegd, dat zij het minder nauwgezet hebben genomen met de eischen van de wet.

De nauwgezetten hebben geen aanvraag ingediend, wanneer zij wisten, dat zij vóór 10 Juni 1913 nog niet de tandprothese als beroep hadden uitgeoefend; aan die nauwgezetten wordt hulde gebracht en er wordt een stigma gebruikt op de „meer vrijmoedige beroepsgeenooten”, die met de wet de hand hebben gelicht. Aan de zijde van die „meer vrijmoedige beroepsgeenooten” heeft intusschen de Minister zich gesteld. Dat heeft hij gedaan, nadat zijn voorganger hem op dien weg was voorgegaan, en dat deed de Minister ten einde de continuïteit, in het kwaad, te huldigen. Aan den Minister is toen blijkbaar niet de ongelijkheid in het oog gevallen, waarop hij zelf wijst in de Memorie van Antwoord, tusschen degenen, die zich nauwgezet aan de wet hebben gehouden, en de meer vrijmoedigen, want het loon is geweest voor de meer vrijmoedigen en de anderen zijn dupe geworden. Nu is de Minister, blijkens de indiening van dit wetsontwerp, van dit standpunt teruggekomen en hij heeft gezegd: wij moeten nu niet langer de continuïteit in het kwaad betrachten, maar ik ga de medewerking van de Staten-Generaal inroepen, om door het gebeurde een streep te halen. Waarom de Minister nu voorstelt datgene, wat nog in de Memorie van Antwoord te gelijker tijd als onverdedigbaar wordt genoemd, is mij niet duidelijk, en het wordt uit de stukken niet verklaard. Het komt mij zoo voor, dat, toen deze Minister op 8 Maart 1926 zijn entrée aan het Departement maakte en deze zaak spoedig zijn aandacht vroeg, het vaderland niet in nood zou zijn geweest, wanneer de Minister even had gewacht, had overwogen, wat hij thans heeft overwogen bij de indiening van dit wetsontwerp, en een streep had gehaald door de beslissingen van zijn voorganger, zonder zich aan hetzelfde kwaad te bezondigen. Het is mogelijk, dat men aan het Departement heeft gedacht: ze zullen het wel niet merken. Intusschen heeft men daar buiten den waard gerekend, want de tandartsen, wien

deze zaak ter harte ging, hebben het wel gemerkt, gelijk te verwachten was. En het resultaat was, dat de Minister, die aanvankelijk gelijk onrecht verkoos boven ongelijkheid en geen kans scheen te zien om gelijk recht te scheppen, ditmaal besloot tot een poging, om toch weer het laatste te doen.

Nu rijst de vraag: hoe moet dit geschieden? De Minister heeft gezegd: er moeten twee maatregelen worden genomen; ten eerste: de visa, verleend in strijd met de wet, moeten worden ongedaan gemaakt; ten tweede: ik, Minister, moet worden verplicht, om het advies in te roepen van „een commissie” — meer staat in het wetsontwerp niet —; word ik daartoe niet verplicht, dan gebeurt er weer een ongeluk.

Om met het laatste te beginnen: de Regeering wil waarborgen geven, die zullen verzekeren, dat de Minister niet opnieuw zal vervallen tot handelen in strijd met de wet.

Welke waarborgen zijn dat? Vooreerst zal ingevolge dit wetsontwerp de Minister zelf beslissen in plaats van de inspecteur, en de Minister moet advies inwinnen van „een commissie”. Het is een zonderling voorstel! Welk geval hebben wij toch hier voor ons? Wij hebben een wet, die in het geheel niet verkeerd is. In die wet, nauwkeurig overwogen voordat zij is tot stand gekomen, wordt gezegd: de beslissing berust bij den inspecteur, en van de beslissing van den inspecteur is beroep op den Minister. Wat leert nu de praktijk? De inspecteurs hebben in het geheel geen kwaad gedaan, dat ging best; zij hebben zich gehouden aan de wet, zij hebben naar geweten geadviseerd aan de Regeering, zij hebben bewijsstukken geëischt. Dat is alles in orde. Maar in beroep heeft de Minister beslissingen van den inspecteur vernietigd en daarbij heeft hij zich aan de wet vergrepen.

Waar dit nu vaststaat en in confesso is bij de Regeering, daar zou men hebben verwacht, dat de Regeering ons zou hebben voorgesteld, het beroep op den Minister uit de wet te schrappen; dat de Minister zou hebben gezegd: ik, Minister, ben niet in staat de hand te houden aan de wet, maar de inspecteur heeft het opperbest gedaan, wij zullen dien ambtenaar dus de eenige beslissing laten en het beroep op den Minister laten vervallen. Dat had ik kunnen begrijpen, maar de Minister doet precies het omgekeerde. De Minister zegt: de inspecteur, die het altijd goed heeft gedaan, gaat er uit, en in het vervolg zal ik, Minister, alleen beslissen. Heeft men nu ooit zoo iets zonderlings beleefd? Mijnheer de Voorzitter! Ik begrijp het niet!

Ik hoor hier zeggen: de Minister zal beslissen over gevallen, die

in beroep zijn behandeld; wij hebben hier te doen met een wet, die, om zoo te zeggen, slechts één keer wordt uitgevoerd en dan is het drama afgelopen. Maar wat de Regeering wil, is, dat opnieuw worde beslist over alles wat verkeerd is beslist, en dat alles, dit staat vast, zou niet verkeerd zijn beslist, indien de inspecteur had beslist. Nu zegt de Minister: wij gaan het overdoen, maar zoo, dat de man, die alles verkeerd heeft gedaan, de beslissing heeft, en dat de inspecteur wordt uitgeschakeld. Dat is het onbegrijpelijke.

Hoe zal de Kamer dit nu kunnen aanvaarden? Wanneer men dit aanneemt, wordt het slechter in plaats van beter. Ik zou zelfs zeggen: een dergelijk voorstel vestigt den indruk, alsof de Regeering met de Kamer een loopje wil nemen. Maar de Minister verklaart: ik wil waarborgen, dat ik niet opnieuw de wet zal schenden, ik stel u voor, mij de verplichting op te leggen om, voordat ik mijn beslissing neem, een commissie te hooren. Blijkens de Memorie van Toelichting zweeft aan de Regeering een commissie voor oogen, die eigenlijk is een soort van scheidsgerecht: twee van de eene partij (twee tandtechnici), twee van de andere partij (twee tandartsen) en aan het hoofd een onpartijdig rechtsgeleerde. De twee tandtechnici, die de eer zullen hebben in die commissie te zitten, zullen dus moeten adviseeren op het visum, dat hun zelf zal moeten worden verleend. Het verdiende misschien overweging, dat de Minister dan ook nog één of meer plaatsvervangende tandtechnici er bij nam, ten einde de plaats van de commissieleden in te nemen, wanneer over hun eigen aanvraag tot het verkrijgen van een visum moet worden beslist.

Is dit voorstel, om den Minister te verplichten een commissie te hooren, noodig, en zal het baten? Ik beantwoord beide vragen ontkennend. Het is in de eerste plaats niet noodig, want uit de ons overgelegde dossiers blijkt zonneklaar, dat de inspecteurs volkomen juist de Regeering hebben voorgelicht niet alleen, maar ook volkomen juist de beslissingen in eerste instantie hebben genomen.

Daar is niets op aan te merken, maar de Regeering heeft welbewust in hooger beroep in strijd gehandeld met de gegeven adviezen en dikwijls tegen de wet gehandeld. Waren dus die adviezen van de inspectie gevolgd, dan zouden er in het geheel geen ongelukken zijn gebeurd.

De regeling was voor een Minister, die niet handelt in strijd met de wet, volmaakt voldoende. Welke reden is er dan, om de bevoegdheid van die inspecteurs te schrappen en den Minister te dwingen tot het hooren van een commissie? Maar het zal ook niet baten, want welk

advies de Minister ook zal ontvangen, indien hij er niet tegen opziet de wet te schenden, zooals tot dusver is geschied, en zich niet laat terughouden door de sancties der Ministerieele verantwoordelijkheid, zal hij evenmin wijken voor een advies van een commissie. Is daarentegen de Minister van de dwalingen zijns weegs teruggekeerd, en zal hij in het vervolg wel de hand houden aan de wet, dan is de commissie overbodig. De vrijheid van beweging om onjuiste beslissingen te geven, was er niet en is er op het oogenblik ook niet, zooals de wet nu luidt, binnen de grenzen van de wet.

De tweede voorziening is derhalve overbodig. Maar indien de Minister zelf oordeelt, dat het inwinnen van een advies van een commissie wenschelijk is, welnu, wat verhindert hem, dat te doen?

Hier is mijn eerste handreiking aan Zijn Excellentie. Ik wil den Minister graag verlossen uit de pijnlijke positie, waarin de Minister verkeert, doordat Zijn Excellentie aan de Kamer vraagt: verplicht mij tot het hooren van een commissie, anders is er geen waarborg, dat de wet zal worden nageleefd. Dat wil ik dezen Minister niet aandoen! Laat de Minister dat dus laten vallen, dan zal hij volkomen vrij zijn, om bij het overwegen van voorkomende zaken zich te laten voorlichten, door welke deskundigen ook, door commissies, hoe talrijk ook, en door commissies, samengesteld zooals de Minister het beste zal oordeelen.

De eerste voorziening strekt, om door middel van de wet een streep te halen door de verleende visa. Wat wil de Regeering met de gevraagde wet bereiken? Van het oorspronkelijke ontwerp luidde de considerans:

„dat het wenschelijk is de uitvoering van de wet van 29 Juni 1925, *Staatsblad* no. 282, aan een herziening te onderwerpen;”.

Blijkens het Voorloopig Verslag vreesden sommige leden, dat men van een procedure als deze een gewoonte zou gaan maken. De Regeering stelde hen in de Memorie van Antwoord gerust, waar zij schrijft:

„de omstandigheden zijn in dit geval toch wel van zulk een bijzonderen aard, dat men bezwaarlijk in dit revisie-voorstel een precedent zal kunnen zien.”

Mijnheer de Voorzitter! Niemand zal dit tegenspreken! Wij kunnen ons gelukkig prijzen, dat wij in Nederland staan voor een uitzonde-

ringsgeval. Normaal zal wel blijven, dat de Ministers, aan hun ambts-eed getrouw, de hand houden aan de wet. Om dit nog eens bijzonderlijk te onderstrepen, verandert de Regeering de considerans aldus:

„dat het noodzakelijk is de uitvoering van de wet van 29 Juni (*Staatsblad* no. 282) aan een herziening te onderwerpen teneinde haar in overeenstemming met de bedoeling der wet te brengen;”.

Als ik het goed begrijp, werd hiermede geenszins aan den wensch van bedoelde leden voldaan. Integendeel, de wijziging van de considerans vestigt nog eens de aandacht op de foutieve meening, als zou de Regeering alleen met de bedoeling van de wet in strijd zijn geweest. Dat zou niet zoo erg zijn. Er moet in de considerans uitkomen, dat de Regeering tegen het woord van de wet heeft gehandeld.

De wet is noodig, om deze geheel exeptioneele gevolgen weg te nemen. Trouwens, hoe kan men bij de wet de uitvoering van een andere wet gaan herzien? Wij kennen uitvoeringswetten, maar alleen dan, als de wetgever ze bestelt, als de wet zegt, dat voor de uitvoering van zekere bepaling een wet noodig is. De wet regelt niet de uitvoering van een wet; dat doet de Regeering. De wet onderwerpt evenmin de uitvoering eener wet aan een herziening.

Nog minder op haar plaats is een wet, om de uitvoering der wet te brengen in overeenstemming met haar bedoeling. Mogelijk is een interpretatieve wet, die een bestaande wet wijzigt. Hiervoor is allerniinst reden in dit geval, want de bedoeling der Regeering stelt niet voor, dat degenen, die in strijd met de wet van 1925 een visum hebben gekregen, opnieuw een visum kunnen krijgen in overeenstemming met een nieuwe wet. Daarvan is geen sprake! En daarom is er ook geen sprake van een te ruime opvatting of uitvoering der wet. Er is gehandeld in lijnrechten strijd met de wet. De wet, zooals zij thans daar ligt, is voor een juiste toepassing zonder eenige wijziging volkomen vatbaar. De wet, zooals zij daar ligt, zegt niet: bevoegd tot het toepassen der volledige tandprothese zijn zij, die daartoe bevoegd zijn verklaard door een visum van den inspecteur; neen, er staat uitdrukkelijk: bevoegd zijn zij, die aan de volgende voorwaarden voldoen; en dan wordt de procedure geregeld, waardoor het voldoen aan die beide voorwaarden wordt geconstateerd. Maar het is niet zoo, dat iedereen, die een visum in den zak heeft, voldaan heeft aan de in de wet gestelde voorwaarden.

De vervulling van de tweede voorwaarde is van den Minister afhankelijk en wordt door het visum gedekt, maar de vervulling van de eerste voorwaarde: het gevestigd zijn op 10 Juni 1913, is niet van den minister afhankelijk en wordt door het visum niet gedekt. De technicus derhalve, van wien het O. M. aantoot, dat hij op 10 Juni 1913 de volledige tandprothese niet heeft uitgeoefend, niet kan hebben uitgeoefend, omdat hij nog in de wieg lag of 14 jaar oud was, is volgens de letter van de wet strafbaar en een toepassing van straf op dien technicus kan alleen afstuiten, en zou in de practijk vermoedelijk afstuiten op deze overweging, dat het schuldelement ontbreekt, omdat hij een visum van den Minister heeft verkregen. De wet zegt dan ook alleen, dat zij, die op een door Ons te bepalen dag niet in het bezit zijn van een visum, van dien dag af niet bevoegd zijn. De wet zegt niet: het visum maakt bevoegd.

Ik wil in het voorbijgaan aan den Minister iets vragen. In de Memorie van Toelichting lezen wij, dat binnenkort, onafhankelijk van dit wetsontwerp, de bewuste dag zal worden bepaald, d. w. z., de dag, waarop degeenen, die niet in het bezit zijn van een visum, ook niet bevoegd zullen zijn. Is die dag reeds bepaald, want het binnenkort nadat de Memorie van Toelichting is geschreven, en, zoo ja, welke dag is dat?

Ik ben van oordeel, dat zonder wijziging van de wet van 1925, die ik niet wenschelijk acht, de zaak volkomen goed zou kunnen loopen. Het visum, dat in strijd met de wet is verleend, is nietig, en naar mijn oordeel kan de Regeering dat niet alleen intrekken, maar is zij ook verplicht om het in te trekken.

Wanneer de Regeering uitvoering heeft gegeven aan een wet op een wijze, die in strijd is met de wet, is de Regeering verplicht, die uitvoeringshandeling ongedaan te maken. Het is een juridisch vraagstuk, waaromtrent het Nederlandsche recht geen enkel voorschrift geeft. Er zijn voorbeelden van in het Duitsche Rijk, er zijn beschikkingen in Frankrijk van den Conseil d'Etat. Voor de belangstellenden wil ik wel eenige literatuur aangeven, waar daarover iets te vinden is en in de hier aangegeven richting wordt geconcludeerd:

Walter Jellinck: „Der fehlerhafte Staatsakt und seine Wirkungen.”

Fleiner: „Institutionen des Deutschen Verwaltungsrechts, 3e Aufl., 1913, blz. 194 e.v.

Hanrion: „Principes de Droit Public”, 2e ed. 1916, waar wij lezen:

„Lorsque l'autorité administrative a créé des situations avan-

tageuses, elle n'est plus libre de les modifier ou de les retirer si ce n'est pour des raisons d'utilité publique."

Als dus het publieke belang het terugnemen eischt, kan de Regeering er op terugkomen. Van dit oordeel waren ook prof. Kranenburg en mr. Vos, wier adviezen in deze quaestie te vinden zij in het *Tijdschrift voor Tandheelkunde* van 15 Juni 1926. Ten slotte doe ik een beroep op den man, die in de laatste jaren van Regeeringswege en door de meerderheid dezer Kamer is verheven tot een orakel, niet van Delphi, maar van Bordeaux, den beroemden prof. Duguit, „Droit Constitutionnel”, II, blz. 359 e.v.

Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat ik in deze stelling behoorlijk gedekt ben.

Wanneer wij de wet niet wijzigen, zou de zaak niet alleen kunnen loopen, maar zij zou veel beter loopen dan zooals de Regeering het nu voorstelt, omdat de inspecteur de bevoegdheid over het verleenen van het visum zal behouden. De Minister zal dan in beroep niet gemakkelijk meer van die beslissing afwijken.

Hoe stel ik het mij voor? In de wet, zooals zij voor ons ligt, worden eerst de voorwaarden gesteld en dan wordt in het tweede lid gezegd: de gegadigden zenden binnen den door Ons te bepalen termijn het bewijs van hun vestiging hier te lande vóór 10 Juni 1913 ter viseering aan den inspecteur.

Als wij de wet niet wijzigen, laat ik dit nog eens ter verduidelijking zeggen, en het visum is verleend in strijd met de wet, dan kan de Minister het intrekken; maar wanneer de visa in strijd met de redelijke toepassing van de gestelde voorwaarde voor de opleiding zijn verleend, en de Minister waarborgen voor bekwaamheid heeft aangenomen zonder voldoende gronden, is er niet met het woord der wet in strijd gehandeld en zal men, om de uitvoeringshandeling ongedaan te maken, noodig hebben een wet. Daarom is, ook naar mijn oordeel, er een wet noodig, die zegt, dat de visa, tot dusverre verleend, die zoowel de Regeering als ik ongedaan willen maken, niet langer blijven gelden dan, zooals ik in mijn amendement heb gezegd, om den overgangstermijn gemakkelijk te maken, tot 31 December 1926.

De positie wordt dus deze.

Wie op het oogenblik zijn viseering heeft, kan gerust zijn tot 31 December. Als dit wetsontwerp in den door mij gestelden vorm is aangenomen, dan bepaalt de Minister krachtens het tweede lid der bestaande wet een termijn, binnen welchen de gegadigden hun stukken

hebben in te dienen. Die moeten zij dan, stel vóór 30 November, bij den inspecteur indienen; de inspecteur beslist binnen 14 dagen en binnen 14 dagen is er een beroep mogelijk op den Minister. De procedure gaat precies zooals zij den vorigen keer ook gedaan is.

Maar wie na 31 December 1926 in zijn praktijk blijft, wordt strafbaar, wanneer hij zijn stukken niet vóór dien tijd heeft ingediend.

Vindt de Minister dien termijn te kort, dan heb ik geen bezwaar dien termijn met een maand te verlengen, maar de wet in haar uitvoering loopt op die manier volmaakt glad af.

De heer Deckers: Die termijn staat niet in de wet.

De heer Marchant: Maar, Mijnheer de Voorzitter, er staat, dat degeen, die bevoegd wil zijn tot het uitoefenen der tandprothese, moet voldoen aan de volgende voorwaarden. Dat is geschied. Nu bepaalt de wet, dat die viseering ophoudt te gelden met een zekeren termijn, en nu schrijft de Minister: als gij prijs stelt op het vernieuwen uwer viseering, dan moet gij uw stukken inzenden binnen een door mij te bepalen termijn.

De heer Deckers: Dat steunt niet op de wet.

De heer Beumer: De zaak is nog iets ongewikkelder; dan moet opnieuw een beslissing worden genomen op de aanvragen, welke bij het Departement liggen.

De heer Marchant: Dan zou men het zoo moeten vinden, dat in mijn amendement zou vervallen de termijn van 31 December 1926 en hierin niets anders worden bepaald dan dat de krachtens de wet verleende viseeringen ongeldig zijn. Als zij ongeldig zijn, dan zijn de gegadigden verplicht, op grond der bestaande wet hun stukken in te sturen, en komen zij aan de nieuwe visa doordat de inspecteur beslist en de Minister in hooger beroep.

De heer Deckers: Dat kan niet, want de termijn is vervallen.

De heer Marchant: Als de wet heeft gezegd: het verleende visum is ongeldig, dan is er geen visum meer en dan blijft de termijn gelden, die ook in het wetsontwerp van den Minister niet is uitgetrokken.

De heer De c k e r s: Maar zij moeten vóór den zooveelsten aangevraagd zijn.

De heer M a r c h a n t: Dus diegenen, die een visum moeten hebben, moeten opnieuw hun stukken indienen.

De heer D e c k e r s: Dat kunnen zij niet meer krijgen.

De heer M a r c h a n t: Waarom niet? Het eenige, waarin diegenen, die mij interrumpceeren, gelijk hebben, is dit, dat gedurende den tijd tusschen het in werking treden dezer wet en het verleenen van het visum de menschen, die op het oogenblik in het bezit zijn van een vervallen visum, niet volledig door de wet gedekt zijn in de uitoefening hunner praktijk.

Maar wanneer wij vandaag den dag bepalen, dat de visa, krachtens deze wet verleend, ongeldig zijn, dan hebben zij geen visum, dan zijn er geen bevoegde tandtechnici meer, en zij, die het visum willen hebben, moeten volgens de geldende wet hun stukken inzenden aan den inspecteur binnen een door ons te bepalen termijn.

Dat geldt voor alle menschen, die geen visum hebben.

Het eenige bezwaar, dat dus tegen de toepassing van deze methode zou bestaan, is dit, dat tusschen het van kracht worden van de wet, die zegt: de verleende visa zijn krachteloos, en het oogenblik van het verleenen van een nieuw visum de menschen eigenlijk onbevoegd zijn.

Mijnheer de Voorzitter! Door de aanneming van dit wetsontwerp — en dat mag de Minister wel eens bedenken — zou een vreemde toestand worden geschapen.

De considerans van het wetsontwerp zegt ons: wij hebben slechts te maken met het „herzien” van de „uitvoering” van de wet van 1925.

Ik heb reeds betoogd, dat deze figuur staatsrechtelijk niet juist is: de Regeering, niet een wet voert de wet uit.

Bovendien, de considerans van het wetsontwerp is onjuist en onvolledig.

Zij is niet juist, omdat er had moeten staan: dat het noodzakelijk is de gevolgen van de verkeerde toepassing van de wet van 29 Juni 1925 te niet te doen. Van een herziening van de uitvoering van de wet is geen sprake.

De considerans is onvolledig, omdat het wetsontwerp de wet van 29 Juni 1925 zelf wijzigt. Het wetsontwerp stelt voor de procedure van het tweede lid van het eenig artikel een geheel andere in de plaats.

Het wetsontwerp stelt voor, dat het verleen van het visum, thans opgedragen aan den inspecteur volgens de wet en in hooger beroep aan den Minister zal worden opgedragen aan den Minister alleen, met uitschakeling van den inspecteur.

Het tweede lid van het artikel van de wet van 1925 had dus behoren te worden ingetrokken. Nu staan er twee procedures naast elkaar in de wet, wanneer dit wetsontwerp zal zijn aangenomen, terwijl niet uitdrukkelijk is bepaald, elke van die twee verschillende geldt. Men zal moeten zeggen: de tweede geldt, want die is later tot stand gekomen.

Het wetsontwerp bevat verder twee nova: den titel „Tandheelkundige (wet van 29 Juni 1925)” en een strafbepaling.

Beide bepalingen behoorden als wijzigingen te zijn gesteld van de wet van 29 Juni 1925 en zij worden geen van beide door de considerans gedekt.

Trouwens: het systeem van de wet van 29 Juni 1925 wordt door de bepaling betreffende den titel geheel gewijzigd.

Volgens het wetsontwerp, dat voor ons ligt, zijn bevoegd om den titel te voeren van „Tandheelkundige (wet van 29 Juni 1925)” degenen, die het visum hebben gekregen, maar volgens de bestaande wet, die de Minister onveranderd laat, zijn bevoegd degenen, die voldoen aan de voorwaarden, in die wet gesteld.

Stel dus eens, dat de Regeering op dezelfde wijze de wet bleef toepassen als ze tot dusver heeft gedaan, na de totstandkoming van deze wet, dan zou volgens deze wet een gegadigde bevoegd zijn om den titel te voeren, terwijl hij dat niet is volgens de bestaande wet, die niet veranderd is, omdat hij niet voldoet aan de in de wet gestelde voorwaarden.

Mijnheer de Voorzitter! Het schijnt mij dus het veiligst om de wet te laten zooals ze is een eenvoudig den toestand te herstellen, zooals die is geworden door de verkeerde toepassing, die de Ministers aan de wet hebben gegeven.

Acht de Minister den titel en de daarbij behorende strafbepaling onmisbaar, dan kan dit door een eenvoudige wijziging van het wetje van 29 Juli 1925 in orde komen.

De Minister schrijft in de Memorie van Toelichting, dat Zijn Excellentie beoogt: 1o. het vertrouwen in de uitvoering der wet, dat geschokt was, te herstellen, en 2o. de bedoeling van de wet alsnog beter te verwezenlijken.

Voor het herstel van het geschokte vertrouwen is dit wetsontwerp

niet noodig en niet dienstig. Alleen de Minister zelf kan daarvoor zorgen. Het vragen van nieuwe waarborgen tegen herhaling kan het geschokte vertrouwen slechts nog verder verzwakken.

De bedoeling der wet staat in haar volmaakt duidelijke bewoordingen vast. Zij kan alleen door een juiste toepassing worden verwezenlijkt. Een wet, die de geldende wet wijzigt, kan slechts de aandacht afleiden van de verantwoordelijkheid voor het handelen in strijd met de wet. Er moet geen twijfel worden gewekt aan den eisch van ons Staatsrecht, dat de uitvoering der wetten in handen ligt van de Regeering en dat alleen de Ministers daarvoor verantwoordelijk zijn.

Het amendement van den heer Marchant (Stuk no. 4, II) wordt ondersteund door de heeren Joekes, van Aalten, Oud en mevrouw Bakker—Nort en maakt mitsdien een onderwerp van beraadslaging uit.

Mevrouw de Vries—Bruins verkrijgt het woord tot toelichting van het amendement van de Commissie van Rapporteurs en zegt: Mijnheer de Voorzitter! Vóór ik het amendement toelicht, zou ik gaarne enkele dingen zeggen over het wetsontwerp in het algemeen.

De Voorzitter: De geachte spreekster doet beter, eerst het amendement toe te lichten en dan aanstonds te spreken over het ontwerp in het algemeen.

Mevrouw de Vries—Bruins: Ik heb daartegen geen bezwaar, Mijnheer de Voorzitter, hoewel ik het logisch vind, eerst het algemeen en dan een onderdeel te bespreken.

Het amendement bedoelt den titel, die in het nieuwe wetsontwerp is voorgesteld — in de oorspronkelijke wet hadden wij geen titel voor de bevoegdverklaarden — nl. dien van „Tandheelkundige (wet van 29 Juni 1925)” te veranderen in „Tandmeester”. De eerste titel lijkt mij niet geheel juist. In de eerste plaats is hij te gecompliceerd. Een titel moet zóó zijn, dat hij gemakkelijk te gebruiken is; de voorgestelde titel nu is te lang. Het gevolg zal zijn, dat men in de meeste gevallen alleen „tandheelkundige” zal zeggen.

Wij hebben verder na te gaan, of „tandheelkundige” een juiste benaming is. Ik meen, dat dat niet het geval is. Tot dusver verstaat men onder een tandheelkundige een tandarts. De wet, regelende de bevoegdheid der tandheelkunde, kent alleen tandartsen, evenals de wet betreffende de uitoefening der geneeskunst alleen artsen kent.

Als algemeene benaming wordt echter door iedereen gebruikt die van tandheekkundigen en van geneeskundigen. Het gevolg van aanneming van den voorgestelden titel zal zijn, dat er licht eenige verwarring kan ontstaan. Misschien zal dat niet zooveel nadeelige gevolgen geven, maar waar wij hier te doen hebben met een groep van personen, die bevoegd verklaard worden, maar geen tandartsen zijn, lijkt het mij van belang, dat men weet of men te doen heeft met een gewonen tandarts of met een tandtechnicus, die bevoegd verklaard zal worden tot de toepassing van de volledige tandprothese. Er zijn in den loop van de laatste maanden, zoowel in als buiten de Kamer, in de dagbladen, en ook in het Voorloopig Verslag, allerlei namen genoemd, waarvan ik den titel van tandmeester de meest geschikte acht. Hij is in de eerste plaats kort, hetgeen van belang is, en in de tweede plaats geeft hij aan, dat men niet te maken heeft met een tandarts volgens de wet van 1913. Dit is eveneens een voordeel. Tegen deze voordeelen staan betrekkelijk weinig nadeelen. Het eenige nadeel is, dat tot vóór 1913 de tandartsen zelf tandmeester werden genoemd. Bij de wet van 1913 is hun titel gewijzigd in dien van tandarts. Waar echter de tandartsen van vóór 1913 een minder goede en uitgebreide opleiding hadden dan die van tegenwoordig, kan men hierin een zekere overeenkomst vinden met de bevoegd verklaarde tandtechnici. Voor het publiek zal het duidelijk zijn, dat men te doen heeft met personen, die niet dezelfde bekwaamheid en bevoegdheid hebben als de tandartsen.

Al deze overwegingen hebben de Commissie van Rapporteurs er toe geleid dit amendement in te dienen en ik hoop dan ook, dat de Kamer er zich mee zal vereenigen.

Mijnheer de Voorzitter! Wat het ontwerp van wet zelf betreft, het heeft de bedoeling, vestigt ook min of meer den indruk, dat de Minister geheel te gemoet komt aan de wenschen, op 26 Mei II. in de Kamer tot uiting gekomen. Ik zeg evenwel: vestigt den nadruk, want met dit ontwerp van wet zonder meer zijn wij niet volkomen zeker of het zal brengen, wat wij wenschen. Vooral wanneer ik terugdenk aan de geschiedenis, die de wet tot nog toe heeft meegemaakt, heerscht er bij mij nog eenige ongerustheid, en ik geloof, dat meerderen in deze Kamer op hetzelfde standpunt staan. Ik zou daarom op enkele punten nog willen ingaan, om een duidelijke verklaring van den Minister uit te lokken over de toepassing bij het hernieuwde onderzoek, hoe straks de toepassing van deze wet zal zijn. Er heerscht bij mij ongerustheid over de uitvoering van deze wet, vooral hierom, omdat mij nog altijd niet duidelijk is gezegd, op welke wijze de vele bekende

fouten bij de toepassing van de wet van 1925 zijn gemaakt. Het staat vast, dat het begin van de onjuiste toepassing is gemaakt door den ambtsvoorganger van dezen Minister. Daarnaast staat eveneens vast, dat deze Minister op denzelfden weg is doorgegaan. Hoewel hij dit ook nooit met zoovele woorden heeft gezegd, maakte hij er toch ook geen geheim van, want op 24 Juni 1926 schreef de Minister reeds in antwoord op mijn vragen van 17 Juni ll., dat een revisie als waarvan een wettelijke voorziening wordt voorbereid, eerst mogelijk zal zijn, indien de wet volledig is uitgevoerd, en ook nu, in zijn laatsten brief aan de Kamer, komt tot uiting, dat hij alle aanvragen laat afhandelen op dezelfde foutieve, onjuiste manier als waarop men is begonnen.

De Minister spreekt daarbij van een gewenschte en noodzakelijke continuïteit. De logica in de continuïteit van onjuiste — de heer Marchant heeft daar ook op gewezen — beslissingen ontgaat me volkomen. Gaat men bewust op een eenmaal ingeslagen en als verkeerd erkenden weg voort, dan weet men te gelijk, dat men straks een steeds grooter wordenden afstand in omgekeerde richting zal moeten afleggen.

Dat de Minister dit niet inziet, maakt me eveneens ongerust voor de toekomst, en ik vraag me af, of men zich op het Departement wel volkomen bewust is van de fouten, die men heeft gemaakt. Kent men die wel en zal men ze straks kunnen en willen vermijden?

Ik had gehoopt, dat het overgelegde dossier mij eenig licht zou brengen, maar dat is niet het geval geweest. Wanneer men uit dat dossier met zorg zou hebben willen verwijderen alles wat aan de Kamer tot voorlichting zou kunnen dienen, had men waarschijnlijk geen beter resultaat kunnen bereiken dan met het overleggen van de losse papieren, die we nu ter inzage hebben gekregen. Ik zeg niet, dat men er alles uit heeft verwijderd, maar als men het gedaan had, ware het resultaat precies hetzelfde geweest.

Met eenige belangstelling zocht ik b.v. naar het beruchte geval van den tandtechnicus van 27 jaar, die in 1913, op 14-jarigen leeftijd, volgens hem en volgens het Departement de volledige tandprothese zou hebben toegepast.

Wat vind ik nu van dit geval?

In de eerste plaats, dat de inspecteur in eerste instantie weigerde het visum te verleen, uit overweging, dat verzoeker het hem, wat verzoekers jeugd betreft, niet aannemelijk had kunnen maken, dat hij vóór 10 Juni 1913 de volledige tandprothese als beroep uitoefende, en in de tweede plaats, dat de Minister hem in beroep de bevoegdheid

alsnog verleende, overwegende, dat uit de overgelegde bescheiden voldoende is gebleken, dat appellant vóór 10 Juni 1913 de tandprothese als beroep toepastte.

Daarbij blijft het. Noch van die overgelegde bescheiden, noch van adviezen of overwegingen van het Departement wordt ons iets meegedeeld.

De rest is al niet veel anders.

Moeten wij daarin berusten?

Ik geloof van neen en ik meen, dat wij van den Minister mogen verlangen, zelfs eischen, dat hij ons behoorlijk inlicht over het gevolgde systeem. Niet de bijzonderheden van ieder geval afzonderlijk, maar den algemeenen regel, die gevolgd is, moeten we kennen en tevens hebben we noodig een verklaring van het systeem, dat bij de revisie zal worden gevolgd. De Kamer heeft daar recht op en het Nederlandsche volk, dat met groote verbazing den gang van zaken op een afstand heeft gevolgd, eveneens.

Alleen bij volledige openbaarheid zal het vertrouwen in het Departement kunnen worden hersteld. Niet alleen het vertrouwen in het hoofd van het Departement, maar ook dat in de ambtenaren is zeer ernstig geschokt, en het zal op den weg van den Minister liggen, om dat weer te herstellen. Niet door geheimzinnige uitlatingen, zooals in het antwoord op 19 Juni ll. aan den heer Oud gegeven; daar hebben we niets aan. Als de Minister daar schrijft, „dat door de aanneming van dit ontwerp de mogelijkheid zal zijn verkregen, om met een eenigszins anderen opzet der uitvoering toch het gevaar van willekeur te vermijden en de onmisbare gelijkmatigheid in de wetstoepassing te handhaven”, dan wil ik wel zeggen, dat ik daar niets van begrijp, noch wat het verleden, noch wat de toekomst betreft.

Heeft de Minister zelf al geen duidelijke verklaringen gegeven, uit de overgelegde stukken blijkt toch weer iets, waaruit misschien een algemeene regel zou zijn te destilleeren.

Er zijn in de wet twee criteria gesteld voor het verkrijgen van de bevoegdheid:

- a. de vestiging vóór 10 Juni 1913;
- b. de waarborg van voldoende bekwaamheid, welke zal moeten blijken uit een bewijs der opleiding.

Tegen punt *a* is zonder twijfel herhaaldelijk gezondigd, maar we mogen, dunkt me, verwachten, dat de verschillende besprekingen in de Kamer genoeg invloed zullen hebben om die fouten bij de revisie te vermijden.

De eischen, aan een dergelijke verklaring te stellen, zijn met eenigen goeden wil gemakkelijk te omschrijven en de beoordeeling op de juistheid zal zeker niet zoo heel moeilijk zijn.

Over punt *b* zal ik wat meer moeten zeggen. De wet eischt, dat een bewijs der opleiding moet worden overgelegd.

Als deze bepaling geen geschiedenis had, zou men daarmede misschien alleen willen verstaan een verklaring van den persoon, die de opleiding heeft gegeven. Dat is echter niet juist en niet voldoende. Bij de besprekingen der wet in de Kamer op 30 April 1925 is n.l. door den heer Dresselhuys gesproken over de wijze, waarop men voldoende zekerheid zou kunnen krijgen over de bekwaamheid, of een bewijs van de opleiding voldoende zou zijn of dat men ook verklaringen uit de praktijk zou mogen of moeten vragen. Hij achtte het laatste klaarblijkelijk noodig om voldoende zekerheid te krijgen.

De Minister antwoordde daarop, dat hij niet alleen zou willen laten wegen de wijze, waarop de praktijk is uitgeoefend, maar wel, dat uit de wijze, waarop de praktijk wordt uitgeoefend, mede kan worden afgeleid, of de opleiding al dan niet behoorlijk is geweest.

En door den heer Dresselhuys, èn door den Minister zijn die bewijzen dus bedoeld als aanvulling.

Maar wat is er bij de uitvoering der wet gebeurd?

Ik wil daar even op ingaan, omdat hier waarschijnlijk één van de belangrijkste fouten schuilt; waarvan ik graag volkomen zekerheid wil hebben, dat die bij de revisie zal worden vermeden. Op dit punt hebben de overgelegde dossiers mij n.l. wel iets geleerd.

Ik vind herhaaldelijk uitingen van den inspecteur van de volksgezondheid, als volgt:

„Betreffende den tandtechnicus E.

Zoo is uit door patiënten overgelegde mededeelingen het bewijs te putten, dat de heer E. ook de beperkte tandprothese heeft uitgeoefend.

Aangezien volgens vroegere beschikkingen Uwe Exc. meent, dat dergelijke verklaringen, door particulieren afgegeven, het bewijs leveren, dat de betrokkene een opleiding heeft genoten, die hem bekwaam doet zijn voor de uitoefening der volledige tandprothese..... enz.”

Een ander voorbeeld:

.....„Aangezien uit dezelfde verklaringen het bewijs is te putten, dat de patiënten over zijn behandeling tevreden zijn en Uwe Exc. van oordeel is, dat daarmee het bewijs van voldoende opleiding is geleverd,..... enz”

Ik zou meer dergelijke gevallen kunnen aanhalen, waaruit kan worden afgeleid, dat de Minister dergelijke tevredenheidsbetuigingen van 20 jaar geleden van patiënten voldoende achtte om te concluderen, dat de aanvrager een voldoende opleiding heeft genoten.

Als ik deze dingen lees en ik denk daarnaast aan den eenigszins anderen opzet der uitvoering, waarmee de onmisbare gelijkmatigheid in de wetstoepassing zal zijn te handhaven, dan vraag ik aan den Minister: zeg nu eens eenvoudig en klaar, op welke wijze ge straks bij de revisie de gegevens denkt te verkrijgen, om een oordeel te vormen over de opleiding. Wilt ge, wanneer geen diploma's kunnen worden overgelegd, volstaan met een verklaring van de opleiding van iederen willekeurigen medicus, tandarts of tandtechnicus, en hoe zal die verklaring ongeveer moeten luiden? Wanneer een dergelijke verklaring alleen niet voldoende wordt geacht, zult ge dan mede doen gelden verklaringen van patiënten; zoo ja, zal dan iedere tevredenheidsbetuiging van iederen patient voldoende zijn, of meent ge, dat het verklaringen moeten zijn van personen van enig gezag, die kunnen oordeelen over de prestaties van tandartsen en tandtechnici in het algemeen?

Wanneer de Minister scherp en duidelijk omschreven antwoord zou willen geven op deze eenvoudige vragen, dan kunnen wij misschien eenige meerdere zekerheid krijgen over de uitvoering der revisie. Is dat niet het geval, dan staan we voor de mogelijkheid, misschien zelfs voor de waarschijnlijkheid, dat deze revisie niet zal brengen, wat de Kamer wenscht, en dan zal het voor mij de vraag zijn, of ik mijn stem er aan zal kunnen geven.

Verder zou ik iets willen zeggen over een onderdeel van het nieuwe voorstel, nl. de commissie, en daarbij kom ik mede tot het amendement van den heer Marchant.

De heer Marchant wenscht dit geheele wetsontwerp te doen verdwijnen en de wet van 1925 weer in werking te brengen. Het is uit zijn redeneering niet duidelijk geworden, dat dit wetsontwerp niet kan leiden tot het doel, dat wij willen bereiken. Ik meen nog altijd dat het aannemen van dit wetsontwerp den toestand zal brengen dien wij moeten hebben. Waar bovendien de wet van 1925 op 1 Januari

1926 met de sluiting van den termijn van aangifte buiten werking is gesteld, zou dat bezwaar eerst moeten worden opgeheven. Met het voorgestelde ontwerp zullen echter zeer goed alle aanvragen opnieuw in behandeling genomen kunnen worden, en daar gaat het ten slotte om. Ik leg den nadruk op aanvragen, en spreek niet van alle bevoegdheidsverklaringen, omdat ik uit gegevens, die mij verstrekt zijn, den indruk heb gekregen, dat het niet uitgesloten is, dat misschien ook enkele aanvragen op onjuiste gronden zijn afgewezen. Ik kan dit intusschen niet voldoende beoordeelen, maar wil graag de inlichtingen, die ik daarover heb, ter beschikking van den Minister stellen. Ik meen daarom dat wij mogen vaststellen, dat alle aanvragen opnieuw in behandeling zullen worden genomen. In tegenstelling met den heer Marchant ben ik van oordeel, dat de instelling van een commissie bij die nieuwe behandeling wel degelijk van belang zal zijn. De heer Marchant acht die commissie niet noodig, omdat de inspecteurs het tot nu toe volkomen goed hebben gedaan. Ik zou willen vragen; hoe weet hij, dat de inspecteurs in alle opzichten een juiste beslissing hebben genomen?

Ik weet dat niet: ik heb in de dossiers gezocht naar allerlei uitspraken van inspecteurs, naar de uitspraken in beroep van den Minister, en heb daarbij niet kunnen vinden, dat alle inspecteurs in alle opzichten juiste beslissingen hebben genomen. Ik wil het gaarne aannemen, wanneer de heer Marchant het duidelijk kan maken, maar een bevestiging van zijn opvatting heb ik niet gevonden. Ik twijfel er zelfs aan, omdat van te voren niet voldoende vaststond, welke maatstaf zou worden aangelegd. Ik meen, dat deze commissie aan dat bezwaar zou te gemoet komen en we op deze manier een meer gelijkmatige beoordeeling zullen krijgen.

Wat nu met deze commissie wordt beoogd, is ongeveer hetgeen ik bij de behandeling van het wetsontwerp in 1925 met mijn amendement heb willen bereiken. Ik heb toen ook het voordeel gevoeld van een centrale behandeling door deskundigen, geheel buiten het Departement staande.

De Minister stelt voor, de commissie te doen bestaan uit één jurist, twee tandartsen en twee tandtechnici. Nu is het eenigszins eigenaardig, de heer Marchant heeft reeds daarop gewezen, dat tandtechnici, die nog niet bevoegd verklaard zijn, over hun eigen aanvraag zullen moeten oordeelen. Aan den anderen kant is het voor de geruststelling van deze personen toch wel van belang, dat één van hun vertegenwoordigers in de commissie zitting krijgt. Ik zou het dan echter bij

één willen laten en, aangezien de tandheelkunde een onderdeel is van de geneeskunde, en de opleiding van de tandartsen voor een belangrijk deel in handen is van geneeskundigen, zou ik het van belang achten, dat bij de beoordeeling van de opleiding en de bekwaamheid ook een medicus een stem zou krijgen. De heer Marchant is het daarmee blijkbaar eens en ik hoop dus, dat de Minister alsnog zal besluiten, de samenstelling van de commissie te wijzigen.

Ten slotte zou ik den Minister nog willen verzoeken, de leden van deze commissie te doen aanwijzen door de organisaties, de organisatie van de geneeskundigen, de organisatie van de tandartsen en de organisatie van de zelfstandig gevestigde tandtechnici. Daardoor zal men bij de personen, die nu straks opnieuw in behandeling zullen komen, meer vertrouwen wekken en zal bovendien te gemoet gekomen worden aan de bezwaren van den heer Marchant, die de beslissing niet in handen van den Minister wil leggen, omdat dan geen voldoende zekerheid bestaat, dat de wet beter zal worden uitgevoerd dan oorspronkelijk is geschied.

De heer van Sasse van Yssel, voorzitter van de Commissie van Rapporteurs: Mijnheer de Voorzitter! Met den geachten spreker den heer Marchant betreur ik, dat de wet van 1925 omtrent de tandtechnici een grootere toepassing heeft gevonden dan de wetgever had bedoeld, maar toch kan ik niet zoo ver gaan als deze geachte afgevaardigde bedoelt met zijn eerste amendement. De heer Minister toch heeft de boetepij aangetrokken, niet alleen voor zich zelf, maar ook voor zijn onmiddellijken voorganger, al heeft hij daarbij de mogelijkheid opengelaten, dat een ander dan de Minister van de verkeerde wetstoepassing kan worden verdacht. Het eerste amendement van den heer Marchant is m. i. niet anders dan een motie tot afkeuring van het beleid van dezen Minister en van zijn onmiddellijken voorganger, en dat gaat mij te ver. De Minister is ingegaan op het verzoek der Kamer, om te doen uitkomen, dat dit wetsontwerp is en blijven zal een unicum, zoolang het niet zal voorkomen, dat een wet anders wordt toegepast dan de wetgever heeft bedoeld, maar dan gaat het niet aan, tegen dezen Minister en zijn voorganger nog een motie van afkeuring uit te brengen.

Deze Minister heeft echter slechts gedeeltelijk de boetepij aange trokken, want zooals hij geantwoord heeft in de Memorie van Antwoord, laat hij nog de mogelijkheid open, dat anderen dan hij en zijn onmiddellijke voorganger verdacht zullen worden schuldig te zijn aan

de verkeerde toepassing der wet van 1925. Immers de Minister zegt in de Memorie van Antwoord, dat hij zich niet kan uitlaten over de vraag, hoe het is gekomen, dat de wet verkeerd is toegepast. Dat is, zoo zegt de Minister, een zaak van internen aard, waaromtrent hij het antwoord moet schuldig blijven. Ik betreur dit. Men heeft toch nog vrij onlangs in een van de groote dagbladen kunnen lezen, dat een ambtenaar aan het Departement van den Minister wordt beschuldigd van de onjuiste toepassing der wet van 1925. Daarom zou ik het zeer op prijs stellen, dat deze Minister heden nog zoo goed mogelijk doe uitkomen, wien in deze het verwijt treft, dat die wet niet goed is toegepast. Men zegt hier: dat is de Minister, want de Minister is verantwoordelijk. Maar men weet toch wel, dat het in de practijk wel eens anders gaat en dat een ander dan de Minister de eigenlijke dader is. Nu behoeft de Minister niet te vertellen, wat er in zijn Departement omtrent de toepassing der wet van 1925 is omgegaan, mits de Minister dan maar niet openlate de mogelijkheid van de verdenking, dat een ander dan de Minister in deze de schuldige is.

Ik stap hiermee van het eerste amendement van den heer Marchant af en komt nu tot het tweede amendement. Ik heb mij afgevraagd, of dit amendement wel toelaatbaar is, want feitelijk komt het amendement hierop neer, dat een geheel andere wet wordt voorgesteld dan thans aan de orde is, en dat het dientengevolge feitelijk is een initiatiefvoorstel van dien geachten afgevaardigde, waaromtrent de Kamer zich in de afdeelingen nog moet beraden. Maar ik weet ook, dat de Kamer de laatste jaren op dit gebied zeer ruim geoordeeld heeft, en daarom zal ik tegen de indiening van dit amendement geen bezwaar maken.

De heer Marchant: Het is ook te laat; het amendement is al toegelaten.

De heer van Sasse van Ysselt: Ik kan dan toch niet nalaten te zeggen, dat het eigenlijk is een initiatiefvoorstel.

Naar mijn meening, Mijnheer de Voorzitter, is dit amendement onaannemelijk. De geachte afgevaardigde zal met hetgeen hij voorstelt nimmer kunnen bereiken hetgeen hij er mee bedoeld te verkrijgen. Hij stelt toch voor, dat de tandtechnici zich opnieuw zullen wenden tot de Regeering om een visum te krijgen. Maar tevens zegt hij in dit tweede amendement: alles wat er na 31 December 1926 gebeurd is, en nog gebeuren zal, is ongeldig Immers in het door den geachten

afgevaardigde voorgestelde „Eenig artikel” staat: „Na 31 December 126 zijn de viseeringen, verleend krachtens de wet van 29 Juni 1925 (*Staatsblad* no. 282) ongeldig.” Daarom zeg ik nog eens: de geachte afgevaardigde kan met dit amendement niet bereiken hetgeen hij beoogt.

Maar dit kan ook niet om nog een andere reden. Bij de wet van 29 Juni 1925 is een termijn gesteld, die met 1 Januari 1926 verstreken is. De wetgevende macht heeft den Minister de bevoegdheid gegeven, krachtens het „Eenig artikel” van die wet, om een termijn te bepalen binnen welken zij, die een visum verlangen, dat visum kunnen aanvragen. Die termijn is verstreken, dientengevolge heeft de wet van 1925 dienaangaande haar volle werking gehad en kan daarom onmogelijk deze Minister of zijn opvolger, tenzij er een nieuw wetsontwerp komt, nog een termijn te stellen, waarbinnen het visum weer kan worden aangevraagd. Ik meen daarom, dat dit vitium, dat aan het tweede amendement van den geachten afgevaardigde kleeft, het voor de Kamer onmogelijk maakt, het aan te nemen.

Wat het wetsontwerp zelf betreft, sluit ik mij volkomen aan bij hetgeen het deskundig lid der Commissie van Rapporteurs mevrouw de Vries—Bruins in deze heeft gezegd. Ik hoop, dat de Minister, door op de vragen, welke door die geachte afgevaardigde zijn gesteld, een geruststellend antwoord te geven, het aan de Kamer mogelijk zal maken dit wetsontwerp aan te nemen.

Ik zeg dat, omdat ik het zou achten in strijd met de continuïteit, die toch ook in deze Kamer moet zijn, wanneer de Kamer na volledig onderzoek van de zaak beslist heeft, dat aan eenige tandtechnici de bevoegdheid voor de uitoefening der volledige tandprothese moet worden gegeven, die bevoegdheid hun weder zal worden ontnomen, gelijk de woorden van het amendement dit aangeven. Ik zou het bovendien onbillijk vinden, dat aan lieden, die volgens de wet van 1925 de bevoegdheid tot de uitoefening der tandprothese werkelijk behooren te hebben, ten gevolge van een fout der Regeering die bevoegdheid werd ontnomen. Ik sluit mij dan ook ten deze geheel aan bij de woorden van mevrouw de Vries—Bruins, en ik hoop nog eens, dat de Regeering op haar vragen een goed antwoord zal geven, waardoor het de Kamer mogelijk zal worden dit wetsontwerp aan te nemen en waardoor weder zal worden bereikt, wat de Kamer in 1925 beoogd heeft, nl. dat slechts aan enkele tandtechnici, die daartoe de bekwaamheid bezitten, de bevoegdheid tot volledige toepassing der tandprothese zal worden gegeven.

De Voorzitter: De heer Marchant deelt mij mede, dat hij zijn amendement (Stuk no. 4, II) wijzigt, zoodat het thans luidt:

Het Eenig artikel wordt gelezen als volgt:

„Na 31 December 1926 zijn de viseeringen, die vóór het in werking treden dezer wet zijn verleend krachtens de wet van 29 Juni 1925 (*Staatsblad* no. 282) ongeldig.

De termijn voor het inzenden van het bewijs van vestiging wordt opnieuw door Ons bepaald.”

Ik neem aan, dat de leden, die het amendement in zijn eersten vorm hebben gesteund, het ook in dezen vorm steunen.

De heer S n o e c k H e n k e m a n s: Mijnheer de Voorzitter Na al hetgeen reeds door den geachten vorigen spreker over het wetsontwerp en het amendement is gezegd, zal ik maar weinige woorden over deze zaak spreken. Bij deze zaak mag niet over het hoofd worden gezien, dat het hier gold de toepassing van een regeling, die maar zeer vaag in de wet omschreven was. Toen in 1913 het wetsontwerp op de opleiding der tandartsen in deze Kamer in behandeling was, bij welke gelegenheid ik lid was der Commissie van Rapporteurs, is toenmaals reeds in den boezem dezer commissie, naar aanleiding van bezoeken en requesten, over de positie der tandtechnici van gedachten gewisseld. Waarom heeft de Commissie van Rapporteurs toenmaals gemeend geen voorstel in de richting van de wet van 29 Juli 1925 te moeten doen? Omdat men bij de overweging der zaak stootte op de moeilijkheid van de omschrijving van de eischen, waaraan de tandtechnici zouden moeten voldoen, om de wettelijke bevoegdheid te verkrijgen. Bij de behandeling van de wet van 1925 is reeds in overweging gegeven, door mevrouw de Vries—Bruins, het eischen van een bepaald diploma. Ongetwijfeld zou men dien weg hebben kunnen bewandelen. Maar dan zou men hebben gekregen een Rijksdiploma, met een Staatscommissie tot het afnemen van examens, wettelijke omschrijving der exameneischen, enz., enz. Dan had men dus een geheel nieuwe en kostbare regeling moeten maken. Daarom achtte de toenmalige Commissie van Rapporteurs het beter de tandtechnici te blijven beschouwen als medewerkers en assistenten der tandartsen.

Nu heeft men, bij de wet van 29 Juli 1925, voor de reeds in 1913 werkzaam zijnde tandtechnici een gunstige overgangsbepaling willen

maken. De gedachte was, gelijk uitdrukkelijk was uitgesproken, dat het zou gaan over een klein getal, ongeveer 15, hoogstens 20 personen.

Echter is gebleken, dat ten slotte een zeer groot aantal personen aanvankelijk de bevoegdheid hebben gekregen. Volkomen te recht is opgemerkt, dat de wet zeker niet is toegepast, zooals dit overeenkomstig den geest en de letter der wet had moeten geschieden. Er moet echter ook de aandacht op gevestigd worden, dat inderdaad, waar de wet een zoo vage omschrijving geeft van de eischen, waaraan voldaan moest worden, het buitengewoon moeilijk was, een zeer scherpe toepassing aan een dergelijke wetsbepaling te geven. Zeker, er wordt in de Memorie van Toelichting van dit wetsontwerp medege-deeld, dat er krachtens een beschikking van den Hoogen Raad een omschrijving bestaat van hetgeen verstaan moet worden onder „volledige tandprothese”; maar als men die omschrijving leest, komen er ook weer uitdrukkingen in voor, waarvan de beteekenis niet scherp omlijnd is vast te stellen. Wil men een dergelijke regeling scherp kunnen toepassen, dan moet er zijn of een examen-diploma of een commissie, die een uitspraak doet, welke uitspraak dan in de plaats treedt van het diploma. Dit nu is juist het groote voordeel van het voorstel, dat de Minister thans heeft ingediend, dat het in deze bestaande leemte wil voorzien.

Wanneer dit voorstel wordt aangenomen, zouden wij krijgen een beschikking van den Minister, welke gebaseerd is op de uitspraak van een commissie. Dit is dan wel geen examen-commissie, geen commissie die een bepaald diploma verleent, maar althans een commissie, die een vasten gang volgt en die, naar vasten regel, den Minister adviseert welke personen wèl en welke niet voor erkenning als tand-technicus in aanmerking komen.

Nu heeft de heer Marchant gemeend een amendement te moeten indienen, waarbij hij een gansch anderen regel volgt. Naar zijn gewijzigden en verbeterden vorm, bedoelt dit amendement, dat alle visa, die verleend zijn tot de inwerkingtreding dezer nieuwe wet, zullen vernietigd worden. Deze visa worden eenvoudig beschouwd als niet te bestaan. Dus dan staan wij, bij het in werking treden der nieuwe wet op hetzelfde standpunt, als toen de wet van 29 Juni 1925 in werking trad. Dan zou er geen enkele maatregel genomen worden om een betere toepassing van deze wet te bevorderen. Dit kan toch geen aanbeveling verdienen.

Hiermede zou verloren gaan het voordeel van het voorstel dat de Minister thans aan het oordeel der Kamer onderwerpt. Als wij al het-

geen in het verleden gebeurd is laten rusten, waarbij het mede door de wisseling van Ministers ook zeer moeilijk zou zijn thans nog met juistheid de verantwoordelijkheid vast te stellen, dan geloof ik, dat het ontwerp, zooals het voor ons ligt, kan worden beschouwd als een aanvulling van de wet van 29 Juni 1925 en dat dit ontwerp, dat ons uit de moeilijkheden zal helpen, aanbeveling verdient. Zeker is het oneindig beter dan het voorstel van den heer Marchant, waardoor wij niets verder zouden zijn dan wij waren op het oogenblik van de inwerkingtreding der wet van 29 Juli 1925.

Op deze gronden meen ik het amendement van den heer Marchant te moeten bestrijden en het wetsontwerp te mogen aanbevelen.

De Voorzitter: Ik deel aan de Kamer mede, dat de heer Schaper mij heeft bericht, dat hij de vergadering heeft moeten verlaten.

Dit bericht wordt voor kennisgeving aangenomen.

De heer Gerhard: Mijnheer de Voorzitter Ik zou nog gaarne enkele woorden over dit wetsontwerp willen spreken, om daarmede duidelijk te maken, waarom naar mijn gevoelen in elk geval het eerste amendement van den heer Marchant aanbeveling verdient.

Ik behoor tot die leden, die ernstige bedenkingen hadden tegen de wijze, waarop men met dit wetsontwerp trachtte te gemoet te komen aan de geopperde bedenkingen. De Minister, op die bedenkingen ingaande, heeft gezegd, dat daaraan geheel zou worden te gemoet gekomen, indien er in de considerans gelezen werd, dat het noodzakelijk is de uitvoering van de wet van 29 Juni 1925 aan een herziening te onderwerpen, ten einde haar in overeenstemming met de bedoeling dier wet te brengen.

Ik ontken, Mijnheer de Voorzitter, dat met die omschrijving ook maar eenigermate te gemoet is gekomen aan de geopperde bedenkingen, want door de inlassching van het woord „noodzakelijk”, in plaats van het woord „wenschelijk”, wordt dat niet bereikt. De zaak wordt juist ernstiger gemaakt door de inlassching van het woord: bedoeling.

Immers wat beteekent dit?

Wanneer men zegt, dat de toepassing in overeenstemming moet worden gebracht met de bedoeling der wet, dan brengt men daar toch een zeer subjectief element in. Het is bijna altijd denkbaar, dat bij de toepassing der wet, deze of gene van meening is, dat daarbij

de bedoeling der wet niet voldoende in acht wordt genomen en wanneer men dan kan betoogen, dat de bedoeling der wet inderdaad ruimte laat voor de meening, dat met deze bedoeling niet geheel rekening is gehouden, dan wordt de toepassing van elke wet, waarbij krachtens die wet bevoegdheden worden toegekend, bijna altijd op een wankel niveau gebracht. En dat lijkt mij een hoogst bedenkelijk ding toe.

Wanneer — gelijk in het Voorloopig Verslag is opgemerkt — bij de een of andere wet examens worden ingesteld en naar de meening van enkelen wordt bij de toepassing dier wet met die examens niet voldoende rekening gehouden, dan zal men, met dit unicum als begin, in het vervolg het heel rationeel kunnen vinden om opnieuw een wetsontwerp te brengen, waarbij men verklaart, dat allen, die krachtens de wet een diploma of bevoegdheid hebben verworven, deze kwijt zullen zijn.

Neen, Mijnheer de Voorzitter, indien — en hiermede geloof ik duidelijk mijn standpunt weer te geven — men kan aantoonen, dat een verleende bevoegdheid niet geheel overeenkwam met de bedoeling der wet, maar wel met de woorden der wet, dan geloof ik, dat men niet aan die bevoegdheid zou mogen tornen. Maar nog erger, de wet is inderdaad hier verkeerd toegepast en daarom is een nieuw wetsontwerp noodig.

Op dien grond meen ik, dat uitdrukkelijk in de considerans moet uitkomen, dat de toepassing der wet verkeerd is geweest en naar mijn gevoelen zelfs in strijd met de wet, en dan wordt daarmede duidelijk gemaakt, dat dit hier betreft een zeer bijzonder geval, dat geen consequenties behoeft op te leveren voor toekomstige wetten.

Op dien grond meen ik, dat het eerste amendement van den heer Marchant aanbeveling verdient.

Mijnheer de Voorzitter! Ik wensch er toch nog een korte opmerking aan toe te voegen.

Ik erken, dat het gewijzigd amendement van den heer Marchant in alle opzichten een verbeterd amendement is. Groot verschil tusschen hetgeen de Minister nu voorstelt — vooropgesteld een bevredigende beantwoording door den Minister van datgene, wat mevrouw de Vries—Bruins heeft gevraagd — en het amendement in zijn strekking zie ik niet.

Wat ik toch bij deze gelegenheid wil opmerken is dit, dat het per slot van rekening; populair gesproken, over een weinig beduidende zaak loopt. Wanneer het wetsontwerp zelf aan de orde was geweest.

had het de vraag moeten zijn, of de datum van 10 Juni 1913 een juiste is geweest of niet.

Ik acht het niet onmogelijk, dat men op goede gronden een lateren datum had kunnen instellen, maar dat is niet gebeurd en daarin heeft de heer Marchant volkomen gelijk: die datum is met volkomen kennis van zaken vastgesteld en ergo moeten wij dien in de wet zelf niet veranderen.

Hoeveel gevallen betreft het eigenlijk, waarin vóór Juni 1913 de tandprothese in volledigen zin is uitgeoefend?

Ik zou daarom geen bezwaar hebben om met dit wetsontwerp mede te gaan, mits dan ook in de considerans maar duidelijk staat, dat het niet is om aan de bedoeling van de wet te gemoet te komen, maar om de gevolgen van de verkeerde toepassing van de wet te niet te doen.

(Wordt vervolgd).

DE ETHIEK VAN HET NAAMBORD

Een commissie van geneeskundigen, die te Berlijn van het bovenstaande een onderwerp van studie gemaakt heeft, is met de volgende „richtlijnen” voor den dag gekomen, welke vermoedelijk ook door tandartsen niet zonder interesse gelezen zullen worden.

Naamborden aan het huis van den arts behooren uitsluitend bestemd te zijn om den patiënt, die den arts bezoeken willen, den weg te wijzen. Daarom behooren de naamborden een zekere grootte niet te overschrijden en alleen den naam en de noodzakelijke aanwijzingen om den patiënt, zooals specialist-aanduiding en spreekuren te vermelden.

Twee borden zijn voldoende. Deze mogen alleen aan de deuren, die toegang geven tot de spreekkamer, aangebracht worden. Borden in het huis van den arts vallen buiten de kritiek der commissie, als zijnde een privé-aangelegenheid. Een uitzondering geldt voor artsen, die een hoekhuis bewonen en toegestaan moet worden een der borden aan den hoek van de tweede straat aan te brengen.

Borden aan schuttingen, of achteringangen zijn niet geoorloofd, evenmin als aan de privéwoning, waar geen spreekuur gehouden wordt.

Borden op hoeken van straten als verwijzing naar een in de straat gevestigde praktijk moeten als reclame beschouwd worden en zijn dientengevolge niet geoorloofd.

De grootte der borden behoort de maat van 40 bij 60 c.M. niet te overschrijden.

Toevoegingen, die behalve de specialiteit-aanduiding, mededeelingen over de behandelingswijze bevatten, vereischen de goedkeuring van de specialistengroep.

B.